

S. Sayısı : 254

2314 sayılı kanuna 2 madde eklenmesine ve 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Adliye encümeni mazbatasını (1/320)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı : 6/3307

7 - XI - 1935

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2314 sayılı kanuna iki madde ilâvesi ve 1 nci maddenin değiştirilmesi hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 7 - XI - 1935 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

kanunun yapılmasını gerekli kılan sebepler

2314 ve 2556 sayılı kanunlar hükümlerine göre temyiz raportörleri 7 ve 8 nci derecedeki hâkim ve müddeiumumiler arasından seçilmekte ise de 55 ve 70 lira maaşlı bu derecelere yükselmiş olanlar Ağır ceza reisi ve müddeiumumisi bulduklarından yerlerinin kapatılmasında zorluk çekilmektedir. Bu zorluktan sakınmak için temyiz mahkemesi raportörlerinin 40 ve 45 lira maaşlı 8 ve 9 ncu derece hâkim ve müddeiumumiler arasından doğrudan doğruya vekillikçe seçilip ulusal buyrukla atanmaları uygun görülerek bu yolda hazırlanan lâyiha sunulmuştur.

Adliye encümeni mazbatasını

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 50
Esas No. 1/320

8 - VI - 1936

Yüksek Başkanlığa

2314 sayılı kanuna iki madde eklenmesi ve birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 7 - XI - 1935 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Başvekâletin 7 - XI - 1935 tarih ve 6/3307 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulup encümenimize gönderilmiş olmakla Adliye vekili hazır olduğu halde incelenip konuşuldu:

Halen Temyiz mahkemesi raportörleri 55 ve

70 lira maaşlı hâkim ve müddeiumumilerden seçilmekte olup halbuki bu derecede maaş alanlar ağır ceza reisi ve müddeiumumiliklerinde bulunmaktadırlar. Bunlar raportör olarak temyize alındıkları takdirde yerlerini doldurmakta güçlük çekildiği ve bu güçlüğü önlemek için daha aşağı derecelerden de raportör alınabilmesini temin maksadile lâyihanın teklif olunduğu anlaşılmaktadır.

Lâyihanın umumî müzakeresinde azadan Ha-

san Ferid Perker ile Hasan Hayri Tan Temyiz raportörlerinin gördükleri vazifenin ehemmiyetinden bahsederek daha aşağı dereceden raportör tayini doğru olmayacağını ve binaenaleyh lâihanın kabul olunmamasını istemişler ise de temyiz hükümlerinden doğrudan doğruya Temyiz heyetinin mesul olduğunu ve raportörler ise evrakı telhis ve bir rapor hazırlamak suretile bu heyetin tetkikatını kolaylaştırmakla mükellef bulduklarını, 55 ve 70 lira maaşlı hâkim ve müddeiumumilerden raportör alındığı takdirde umumî mahkemeler kadrosunun zayıflamakta olduğunu ve aşağı derecelerdeki sınıflarda bulunanların da raportöre mevdu vezaifi lâiyikle ifa edebileceklerini göz önüne alan encümenin çokluk azası bu reye uymayarak lâiyhayı esas itibarile kabul etmiştir.

Ancak teklifte olduğu gibi raportörlüğün 40 ve 45 lira maaşlı olanlara hasrı da muvafık görülmeyerek icabında vekâletin daha aşağı veya daha yüksek derecelerden de raportör tayin edebilmesine imkân vermek için ikinci ve üçüncü sınıf hâkim ve müddeiumumiler arasından seçilmesi maslahatın icaplarına daha uygun bulunmuştur.

Hâkimler kanununa göre teminatlı hâkimle-

rin muvafakatleri olmadıkça bir yerden diğer yere nakilleri mümkün olamayacağından her hangi bir tereddüde mahal bırakmamak için bu hükmün mahfuz kalacağı lâiyhaya bir fıkra olarak yazılmıştır.

2314 sayılı kanun bir maddeden ibaret olup bu maddenin ifade eylediği hüküm de bu kanuna geçmiş bulunduğundan o kanunun büsbütün kaldırılması kabul olunmuş ve lâiyhanın adı da bu sebepten dolayı değiştirildiği gibi hâkimler kanununda hâkimlerin sınıf ve derecelerini gösteren cetvel de kabul olunan bu esasa göre düzeltilmiştir.

Bu esasları ihtiva etmek üzere encümenimizce tadilen hazırlanan lâiyha müstacelen müzakere edilmek üzere Yüksek Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ad. E. Reisi	Bu M. M.		
Çorum	Trabzon	Ankara	
Münir Çağıl	R. Karadeniz	M. Ökmen	
Antalya	Antalya	Balıkesir	
Numan	T. N. Arıcan	O. Niyazi Burcu	
Bursa	Bursa	Erzincan	
Atıf Akgüç	S. Ferid Talay	A. Fırat	
Erzurum	Kocaeli	Konya	Ordu
F. Sirmen	R. Akca	R. Türel	M. B. Pars

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2314 sayılı kanuna iki madde ulaması ve birinci maddenin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 2314 sayılı kanunun birinci maddesi şu suretle değiştirilmiştir:

Temyiz mahkemesinde daire başkanının kendilerine vereceği dava dosyalarını inceleyip kısaltarak yazacakları raporları kura anlatmak üzere lüzumu kadar raportör bulunur.

Raportörler seçim kurumunun düşüncesile bağlanmaksızın hâkimler ve müddeiumumiler arasından doğrudan doğruya Adliye vekilliğince seçilerek ulusal (Millî) buyrukla atanır; bu ödevde geçirdikleri zaman hâkimlikte geçirilmiş sayılır.

MADDE 2 — Hâkim sınıfından sayılanlar haklarında uygulanacak muamele hâkimler kanunu hükümlerine bağlıdır.

MADDE 3 — Hâkimler kanununun 17 ve 18 nci maddelerinde yazılı 1 ve 2 sayılı cetvellerin 6 ve 7 nci derecelerindeki raportörlük kelimeleri kaldırılarak 8 ve 9 ncu derecelere konulmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun halka yayım tarihinden sayılır.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe Adliye vekili memurdur.

7 - XI - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saraçoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Temyiz mahkemesi raportörleri hakkında kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Temyiz mahkemesinde daire reisinin kendilerine vereceği dava dosyalarını tetkik ve telhis ile yazacakları raporları heyete taktır ve izah etmek üzere lüzumu kadar raportör bulunur.

Raportörler ikinci ve üçüncü sınıf hâkim ve müddeiumumiler arasından doğrudan doğruya Adliye vekilliğince seçilerek milli irade ile tayin olunur. Bunların bu vazifede geçirecekleri zaman hâkimlikte ve müddeiumumilikte geçirilmiş sayılır. ve haklarında hâkimler kanunu hükümleri tatbik olunur.

Hâkimler kanununun 79 ncu maddesi hükmü mahfuzdur.

İKİNCİ MADDE — Hâkimler kanununun 17 nci maddesinde yazılı 1 sayılı cetvelin 6 ve 7 nci derecelerindeki Temyiz mahkemesi raportörlüğü kelimeleri ve 18 haziran 1933 tarih ve 2314 sayılı kanun kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükmü neşri tarihinden itibaren yürümeğe başlar.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Adliye vekili yerine getirir.